

Kristina Háfoss, landsstýriskvinna við figgjarmálum, leggja framskrivna uppskotið fyrir figgjarlóg fyrir 2016 alment fram

UTTAN POLITISKA VIÐGERÐ VERÐUR HALL Á FÍGGJARLÓGINI

Uppskotið til figgjarlóg er bert ein framskriving, sum verður
lögð fram, tí lógin krevur tað – nústani byrjar viðgerðin

ÁRNI GREGERSEN

Tað skal málast við tí stóra penslinum og klippast við tí stóra saksinum, skal javnvág fáast á figgjarlógina fyri 2016.

Framskrivaða uppskotið gevur eitt hall uppá 144 milljónir, men tá eru lønarhækkingar ikki taldar við. Ein meting sigur, at tá ið lønarhækkingarnar í almenna sektorinum verða taldar við, so verður hallið nærri 200 milljónum krónum.

Kristina Háfoss, landsstýriskvinna við figgjarmálum, leggja framskrivna uppskotið fyrir figgjarlóg fyrir 2016 alment fram.

Bæði landsstýriskvinnan og høgtstandandi politikarar í samgonguni siga, at endamálið framvegis er at fáa hallið burtur í 2016, men fyribils tøluni vísa, at hetta kann fara at gerast torført.

Framløgjan av framskrivaða uppskotinum er tó eisini ein partur av politikkinum. Endamálið er fyrst og fremst hjá sitandi samgongu at vísa á, at tá ið fráfarna samgonga legði frá sær, so var búskaparliga stóðan ikki so góð, sum táverandi samgongan segði.

Hetta er ikki nøkur ókend mannagongd. Tá ið nýggja Vinstrastjórnin í Danmark tók við, segði danski figgjarmálaráðharrin, Claus Hjort Frederiksen, at hann fór at gera eitt “kassaeftirlit” – tað vil siga, at

hann fór at kanna, hvussu figgjarliga stóðan veruliga var.

Tað vísti seg eisini har, at stóðan ikki var so góð, sum fráfandi stjórnin vildi vera við.

Vit kenna tað sama frá øðrum skiftum í Føroyum fyrr.

Ein og hvør nýggj samgonga sigur, at stóðan er ikki so góð, sum fráfandi samgongan segði.

“Tí verður okkara arbeiðið upp- aftur torførari enn vit høvdu roknað við.”

Hart arbeiðið

Men uttan mun til, hvussu nógv politiskt stríð er í hesum, so vísir nýggja uppskotið, at uttan lønarhækkingar, so verður hallið á figgjarlógini næsta ár 144 milljónir krónur.

Hetta er talið, um alt heldur fram eftir galdandi reglum og lógum.

Landsstýriskvinnan við figgjarmálum segði, at hon heldur tað ber til at fáa javnvág á figgjarlógini, tí talan er um eitt ríkt land, har sum vit lættliga eiga at kunna liva av okakra tilfeingi.

Í samgonguskjalinum verður víst á nógvar nýskipanir, sum skulu bota um raksturin av samfelagnum, men tað tykist verða torført at gera hesar nýskipanir so skjótt, at tær fara at fáa stóra ávirkan á figgjarlógina komandi ár.

Harafturat hevur samgongan lovað ein skattalætta til lág- og miðalinntøkur longu 1. januar.

Enn eru beinleiðis tøl ikki sett á, men lögmaður hevur nevnt, at skattalættin skal vera so mikið munandi, at fyri eina familju, sum forvinnur 500.000 krónur um árið, skal skattalættin verða um 1500 krónur um mánaðin.

Verður hetta stóðið, so fer hesin skattalættin at kosta millum 150 og 200 milljónir afturat – tó bundi at, um eisini tey hægst løntu fáa sama skattalættan.

Almannamáluni

Figgjarlógini javnvigar við 5,5 milljardum krónum. Tað er tað sama sum 5.500 milljónum krónum, men nógv er sum skal gjaldast við hesum.

Trý aðalráð ber tær stórstu útreiðslunar. Tilsamans kosta málsøkini undir almannaráðnum, mentamálaráðnum og heilsu- og innlendismálaráðnum yvir hálva fjórðu milljard krónur.

Almannamáluni kosta nógv, tí undir tí eru stór málsøki. Almennaráðið tekur sær av almennari for- sorg, almannapensjónum, arbeiðs- fremjandi tiltøkum, viðbót til pensjonistar, barnagjaldi tilstakar uppihaldarar, stuðli til uppihalds- pening, sjúkradagpeningi og ásetan og javning av almannaveitingum.

Tað er Eygunn Samuelsen, Javnaðarflokkurin, sum umsitur almannamáluni.

hoyrir alt skúla og útbúgvingarøkið undir mentamálaráðið.

Tað er Rigmor Dam, Javnaðarflokkurin, sum umsitur hesi mál.

Og á leið tað sama kostar heilsu- og innlendismálaráðið. Hetta ráðið hevur alt sjúkrahúsverkið undir sær umframt alt sum var undir gamla innlendismálaráðnum uttan samferðsluna.

Sirið Stenberg, Tjóðveldi, umsitur heilsu- og innlendismál

Inntøkurnar eru fyrst og fremst skattir og avgjöld umframt aðrar smærri inntøkur.

Politiskar broytingar

Bæði fráfarna samgongan og tann, sum hevur tikið við nú, høvdu og hava politiskar broytingar á skránni, sum hava til endamáls at fáa javnvág í raksturin.

Fráfarna samgongan hevði ætlan umtíð, men megnaði ikki at seta tey í verk undan valinum.

Nýggja samgongan hevur fleiri uppskot um sparingar og hægri inntøkur, men tað er ivasamt um hetta kann gerast, so tað fær stóra ávirkan á figgjarlógina fyri 2016.

Enn er endamálið at endarnir skulu røkka saman, men um tað fer at eydnast er ógreitt til figgjarlóg- uppskotið hevur fingið politiska viðgerð.

Gott út- gangsstøði at gera figgjarlógina á

Eitt hall áðrenn nakra politiska viðgerð uppá 144 milljónir krónur eigur ikki at gera tað so torført at fáa javnvág, sigur Kaj Leo Holm Johannesen, Sambandsflokkurin

Tað verður ikki serliga torført at gera eina figgjarlóg, tá ið hon hevur verið til politiska viðgerð.

Heldur ikki, tá ið ein framskriving gevur eitt hall uppá smár 150 milljónir krónur.

Hetta heldur Kaj Leo Holm Johannesen, Sambandsflokkurin, sum heldur, at hetta hallið vísir, at gongdin í seinastuni í føroyska samfelagnum hevur verið ómetaliga góð.

– Vit hava ofta sitið við einum hallið uppá út móti hálvari miljard áðrenn figgjarlógina hevur fingið politisku viðgerðina, sigur hann.

Uppskotið, sum Kristina Háfoss, landsstýriskvinna við figgjarmálum, leggja fram fyrr í vikuni er ein framskriving. Har er hædd tikin fyri ávísam prishækkingum – til dømis á heiluvági – men ynskini frá landsstovnunum eru ikki tikin við.

Heldur ikki lønarvøkstur er tikin við.

Verða lønarhækkingar tiknar við, so hækkar hallið við millum 30 og 50 milljónum krónum.

– Sjálvt um eg sigi, at útgangsstøðið ikki er so ringt, so eri eg noyddur at siga tað sama sum eg segði undir valstríðum: ikki tveita inntøkur burtur, tí vit fáa brúk fyri hvørjari eianstu krónu. Eisini fyri at tryggja haldføri í búskapinum, sigur Kaj Leo Holm Johannesen.

Aftanfyri tað hann sigur er, at hann hevur mælt staðiliga frá at fastfrysta blokkina. Tað fer at kosta dýrt uppá langt sikt, heldur hann.

Figgjarlógin kemur til 1. viðgerð á tingfundinum, sum er settur at vera mikudagin.

Kaj Leo Holm Johannesen, Sambandsflokkurin, heldur ikki, at ikki sær so torført út at fáa hallið á figgjarlógini burtur